

Oponentský posudek

Jméno diplomanta	Jakub Řebíček
Téma práce:	Zvíře v úpravě občanského zákoníku
Rozsah práce:	239.863 znaků
Datum odevzdání práce:	19. 03. 2024 (datum odevzdání elektronické podoby)

1. Aktuálnost (novost) tématu

Práva zvířat jsou stále aktuálním tématem v právních diskuzích po celém světě. S tímto souvisí i otázka zvířat jako objektů práva. Tato problematika se týká otázek jako je etika ve vztahu k zvířatům, ochrana jejich práv a blaho, ale zároveň nutnost upravit práva a povinnosti stran v případech, kdy jsou zvířata objekty právních vztahů.

Rozhodnutí a legislativní kroky v této oblasti se liší v různých zemích a jurisdikcích. V posledních letech lze zaznamenat silné trendy k tomu, aby zvířata nebyla považována za „prosté“ věci. Všechny tyto otázky činí téma aktuálním.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Téma práv zvířat představuje náročnou oblast práva, která vyžaduje hluboké porozumění příslušných ustanovení občanského zákoníku a judikatury českých soudů. Autor práce by měl překročit pouhý popis platné právní úpravy a judikatury a identifikovat skutečně problematické, nejasné, nedostatečné nebo sporné aspekty této právní oblasti. Dále by měl autor formulovat vlastní stanovisko a názor ohledně změn či úprav legislativy a judikatury, které by mohly vyřešit tyto problémy.

Důležité je také zaměřit se na otázky specifické pro zvířata a nikoliv jen obecně platné pro všechny objekty právních vztahů. To zahrnuje diskusi o zvířatech jak bytostech nadaných smysly a schopných vnímat např. bolest, povinnostech člověka vůči nim, ochraně jejich blaha a dalších relevantních otázkách.

Kromě toho by autor měl zkoumat právní úpravu v jiných zemích, protože otázky týkající se práv zvířat nejsou specifické pouze pro české právo. Srovnání s právními systémy jiných zemí může poskytnout užitečné poznatky a perspektivy pro řešení těchto problémů.

3. Formální a systematické členění práce

Práce je členěna do tří kapitol, k tomu je potřeba přičíst úvod a závěr.

V první, historické části, se věnuje historii právní úpravy zvířete. Následují kapitoly o dereifikaci zvířete v občanském zákoníku a pohled na zvíře z hlediska absolutních majetkových práv.

Strukturu práce považuji za vyhovující, jakkoliv mohl být počet „hlavních kapitol“ vyšší (např. jedna kapitola mezi str. 43 a 58). Jinak je přiměřeně obsahově i rozsahem celá práce mezi jednotlivé kapitoly rozdělena.

4. Vyjádření k práci

Autor si vytkl jako cíl provést výzkum a zhodnocení současné úpravy živých zvířat v občanském právu, a to primárně ve sféře absolutních majetkových práv se zohledněním příslušné veřejnoprávní úpravy (str. 1). Mám za to, že práce představuje poměrně kvalitní zpracování dané problematiky a rovněž i poukazuje na sporné nebo nejasné body. V práci je poukázáno na evropský přesah dané problematiky, jakkoliv mohlo být více pracováno s odbornou zahraniční literaturou.

Práce je sepsána kvalitně a detailně. Poskytuje ucelený přehled vývoje právního postavení zvířat v soukromoprávních vztazích od římského práva až po současnost. Zahrnuje klíčové změny v právním chápání zvířat a jejich postavení v historickém kontextu a srovnává českou úpravu s evropskými normami.

Text jasně vysvětluje koncept dereifikace zvířat a jeho dopady na současné právní prostředí, včetně interpretace a aplikace těchto změn. Dále zdůrazňuje vliv veřejnoprávních norm na soukromoprávní postavení zvířat a zkoumá otázky vlastnictví a práv v chovu zvířat.

Práce je důkladně strukturovaná a dokazuje hluboké porozumění problematice určování otcovství na základě právních domněnek. Autorka uvádí jasný a logický postup v jednotlivých kapitolách, které systematicky rozpracovávají každou domněnku a její právní důsledky. Velkou předností práce je autorčina schopnost identifikovat nejasnosti a kontroverze v právní úpravě a judikatuře a navrhnout možné změny nebo úpravy. Celkově lze říci, že práce je velmi kvalitní a představuje cenný přínos k diskusi o této problematice.

Autor používá bohatý poznámkový aparát a správně cituje literaturu a judikaturu. Autor se však mohl v pasáži o imisích více věnovat tomu, zda skutečně každé pravidelné vnikání zvířete na sousední pozemek je skutečně imisí (např. kočky na venkově). Uvedená poznámka navazuje na rozhodnutí rakouského Nejvyššího soudního dvora ze dne 9. 11. 2011, sp. zn. 5 Ob 138/11x k výkladu prakticky totožného § 364 odst. 2 ABGB (kterým bylo ustanovení § 1013 o. z. inspirováno), kde Nejvyšší soudní dvůr konstatoval, že *„Vnikání koček na sousední pozemek proto opravňuje vlastníka k uplatnění nároku na imisní ochranu pouze tehdy, pokud je toto vnikání nepřiměřené místním poměrům a podstatně omezuje užívání pozemku.* Soud zde odlišil ochranu před vnikáním koz a psů na sousední pozemek, kterou lze zajistit z hlediska vlastníka pozemku dobře (proto vnikání těchto zvířat na sousední pozemek vždy představuje zásah do vlastnického práva sousedního pozemku), zatímco ochranu před vnikáním koček zajistit nelze.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Mám za to, že autor vytčený cíl práce splnil. Poukázal na sporné otázky (právně i filozoficky), vyjádřila vlastní názory a provedl analýzu sporných otázek.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Autor pracoval samostatně. Nemám pochyb o tom, že práce je samostatným autorovým dílem.
Logická stavba práce	Práce je logicky vystavěna od obecné části ke zvláštní.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Autor v dostatečné míře pracuje s českými zdroji. Práce se zahraničními zdroji je zastoupena méně, ale přesto zahraniční prameny jsou citovány.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Analýza je provedena dostatečně, když autor poukázal na relevantní právní úpravu a i judikaturu.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Velikost textu i grafická úprava je obvyklá.
Jazyková a stylistická úroveň	Práce je z hlediska jazykové a stylistické na dobré úrovni. V práci se až na výjimky nevyskytují pravopisné chyby či překlepy.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Připomínky:

viz výše

Otázky k obhajobě:

- Měla by být nyní nebo v budoucnu z hlediska úvah de lege ferenda přiznána zvířatům (všem či některým) úplná či částečná právní subjektivita?
- Je možné k běžně doma chovanému zvířeti (např. psu, kočce či králíku) zřídit zástavní právo tradičním způsobem dle § 1317 odst. 2 o. z. či uplatnit k těmto zvířatům zadržovací právo?
- Vyjádření k aplikovatelnosti výše uvedené rakouské judikatury pro české právní prostředí.

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Doporučuji práci k obhajobě
Navržený klasifikační stupeň	1

V Praze dne 13. 05. 2024

JUDr. Michael Zvára, Ph.D., LL.M.
oponent